Dosarul: nr.2rc-184/24(2-23150775-02-2rc-07062024)
Instanța de fond: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător - V. Gîrlean

D E C I Z I E

25 iulie 2024 municipiul Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău

Avînd în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Ruxanda Pulbere
Judecătorii: Andrei Cașcaval și Dorin Dulghieru

examinând în ordine de recurs, fără participarea părţilor, recursul declarat de Instituția Privată ”*****”, AO ”Asociația Națională *****” și AO ”Asociația Națională a *****” împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 10 mai 2024, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Instituția Privată ”*****”, AO ”Asociația Națională *****” și AO ”Asociația Națională a *****” împotriva SRL ”*****” cu privire la încasarea datoriei, penalității și a cheltuielilor de judecată, -

C O N S T A T Ă:

Poziția instanței de fond:

1. La data de 24.10.2023, Instituția Privată ”*****”, AO ”Asociația Națională *****” și AO ”Asociația Națională a *****” s-au adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL ”*****” cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată.
2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 10 mai 2024, cererea chemare în judecată depusă de către Instituția Privată ”*****”, AO ”Asociația Națională *****” și AO ”Asociația Națională a *****” împotriva SRL ”*****” cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată, a fost scoasă de pe rol, în temeiul art.267 lit.b) CPC.
3. La data de 07.05.2024, Instituția Privată ”*****”, AO ”Asociația Națională *****” și AO ”Asociația Națională a *****” au contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 10 mai 2024, solicitând admiterea recursului, cu casarea încheierii recurate.

Argumentele părților:

4. În motivarea cererii de recurs, recurenții au indicat că, nu sînt de acord cu încheierea primei instanțe, pe care o consideră nefondată și pasibilă casării.
5. Menționează că, conform art.58 alin.(1) CPC, capacitatea de a-și exercita în

volum deplin, personal sau printr-un reprezentant, drepturile și obligațiile procedurale în judecată (capacitatea de exercițiu a drepturilor procedurale civile) o au persoanele fizice de la vârsta de 18 ani, precum și persoanele juridice, iar în cazurile prevăzute de lege, entitățile care nu au personalitate juridică, dar dispun de organe de conducere proprii.

6. Totodată, remarcă că, potrivit art.59 alin.(1) CPC, parte în proces (reclamant sau pârât) poate fi orice persoană fizică sau juridică prezumată la momentul intentării procesului, ca subiect al raportului material litigios.
7. Notează că, potrivit art.179 alin.(1) Cod civil, persoana juridic se consideră constituită în momentul înregistrării ei de stat dacă legea nu prevede altfel.
8. Indică recurenții că, conform art.171 alin.(2) Cod Civil, persoana juridică poate să dobândească și să exercite în nume propriu drepturi patrimoniale și personale nepatrimoniale, să-și asume obligații, poate fi reclamant și pârât în instanța de judecată, iar conform art.176 alin.(1) Cod civil, capacitatea de folosință a persoanei juridice se dobândește la data înregistrării de stat și încetează la data radierii ei din registrul de publicitate prevăzut de lege. (3) Persoana juridică cu scop nelucrativ poate desfășura numai activitatea prevăzută de lege și actul de constituire.
9. Conform art.296 Cod civil, organizație necomercială este persoana juridică al cărei scop principal este altul decât obținerea de venit.
10. Conform art.177 alin.(1) Cod civil, persoana juridică își exercită, de la data constituirii, drepturile și își execută obligațiile prin administrator.
11. Subliniază că, AO ”AN *****” a fost înregistrată la data de *****, AO ”Asociația Națională a *****”, la data de *****, iar IP ”CLAD” a fost înregistrată la *****.
12. Prin urmare, reclamantele, prin prisma prevederilor art.art.171, 176, 177 și 179 Cod civil, au dobândit capacitatea de folosință și de exercițiu a drepturilor odată cu înregistrarea de stat, nefiind radiate până în prezent, acestea din urmă exercitându-și drepturile și obligațiile în strictă conformitate cu prevederile legislației R. Moldova, astfel încât, prevederile art.267 lit.b) CPC la caz nefiind aplicabile.
13. Indică că, prevederile art.267 lit.b) CPC, prin care instanţa scoate de pe rol cererea de chemare în judecată dacă: ”...cererea este depusă de o persoană care nu are capacitatea de exerciţiu al drepturilor procedurale civile ”, nu are nici o fundamentare de fapt şi de drept, fiind un motiv formal de scoatere de pe rol a cererii, constatări categoric combătute de probele anexate la dosar și anume extrasele din Registru de stat al persoanelor juridice eliberat de ASP.
14. Susține că, capacitatea de exerciţiu a reclamanţilor/recurenţilor încetează la data radierii acestora din Registrul de stat al persoanelor juridice şi nicidecum în cazul publicării la 13.01.2023 în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a deciziei AGEPI nr.1/42 din 11 ianuarie 2023, aşa cum a constatat de instanţa de fond.
15. Cu referire la constatările instanţei de fond că, judecătorul scoate de pe rol

cererea de chemare în judecată dacă cererea este depusă de o persoană care nu are capacitatea de exerciţiu (art.267 lit.b) CPC), în coroborare cu prevederile art.7 CPC - intentarea procesului civil, art.58 CPC - capacitatea de exerciţiu al drepturilor procedurale civile, precum şi prevederile art.59 CPC - părţile în proces, menţionează că, reclamanţii/recurenţi au personalitate juridică, dobândită odată cu înregistrarea de stat, dispun şi de organe de conducere, la caz administratorii sunt menţionaţi în Extrasele din Registrul de stat al persoanelor juridice eliberat de ASP şi respectiv sunt în drept să-şi exercite drepturile sale procedurale fără careva restricții, în caz contrar evident se constată lipsirea reclamanților/recurenți la dreptul de acces la justiție.

16. Notează că, prin publicarea deciziei AGEPI nr.1/42 din 11.01.2023, reclamanții nu au pierdut personalitatea juridică și nu au fost lipsite de organele sale de conducere proprii, fiind în drept să inițieze proceduri în instanțele de judecată competente.

17. Reiterează că, SRL ”*****” nu şi-a onorat obligaţiile contractuale, are datorii, a refuzat soluţionarea litigiului pe cale amiabilă, şi prin urmare reclamanţii sunt în drept să se adreseze instanţei de judecată, iar instanţa de judecată nu are dreptul să limiteze dreptul constituţional al reclamanţilor de a se adresa în instanţă.

18. Relevă că, în temeiul art.48 alin.(1) din Legea nr.139/2010, autorii, interpreții, producătorii de fonograme, producătorii de videograme, precum și alți titulari ai dreptului de autor și drepturilor conexe, pot, din proprie inițiativă, înființa organizații de gestiune colectivă a drepturilor lor patrimoniale (denumite în continuare organizații de gestiune colectivă), astfel încât, prin Decizia AGEPI nr.3/1566 din 20.09.2013, AO ”AN *****” a fost avizată, fiind în drept să gestioneze toate drepturile cărora i-au fost încredințate în gestiune, atât prin contracte directe, cât și prin contracte de reprezentare, de sine stătător sau în comun, în bază de acord.

19. Indică că, IP ”CLAD” este o instituție neguvernamentală, apolitică, nonprofit, fondator fiind AO ”AN *****”.

20. Precizează că, AO ”ANPFI”, a fost avizată de AGEPI prin decizia nr.27/1747 din 09.08.2019, fiind în drept să gestioneze toate drepturile conexe.

21. Începând cu data de 01.01.2020, IP ”CLAD” a încheiat contractul de reprezentare cu AO ”ANPFI”, în baza căruia IP ”CLAD” a fost împuternicită să autorizeze inclusiv valorificarea repertoriului gestionat de către ultima și să colecteze remunerația cuvenită titularilor de drepturi.

22. Invocă că, AO ”AN Copiright” a fost desemnată să gestioneze pentru perioada 01.01.2022-31.12.2022 drepturile ce cad sub incidența licenței extinse, prin Decizia AGEPI nr.43/2453 din 24.12.2021.

23. Pe cale de consecință, consideră că, prin emiterea încheierii supuse recursului a fost încălcat dreptul reclamanților la un proces echitabil garantat de art.6 din Convenție.

Verificarea termenului de declarare a recursului:

24. În conformitate cu prevederile art.425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

25. La caz, potrivit recurentului, copia încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 10 mai 2024, a fost comunicată recurenților la data de 16.05.20224, potrivit scrisorii de expediere /f.d.37/, contestată cu recurs la data de 27.05.2024, astfel, Colegiul civil consideră că recursul declarat este depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de recurs:

26. Analizând argumentele invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil al Curţii de Apel Chișinău consideră recursul pasibil admiterii cu casarea integrală a încheierii contestate, pe motivul încălcării normelor de drept procedural, cu restituirea cauzei la rejudecare, reieșind din următoarele considerente.

27. În acord cu prevederile art.424 alin.(1) Cod de procedură civilă, curțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

28. În conformitate cu prevederile art.426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.

29. Potrivit art.427 lit.b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

30. Potrivit dispozițiilor art.432 alin.(1) și (2) CPC, părțile şi alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

31. Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; c) a interpretat în mod eronat legea; d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

32. Conform prevederilor art.5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

33. Conform prevederilor art.27 alin.(1) CPC, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.

34. În conformitate cu art.32 alin.(1) CPC, nimeni nu poate fi lipsit, fără consimțământul său, de dreptul la judecarea cauzei sale de către o instanță sau de judecătorii în a căror competență cauza respectivă este dată prin lege, cu excepția cazurilor expres stabilite de prezentul cod.

35. Potrivit prevederilor art.267 lit.b) CPC, instanţa judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care b) cererea a fost depusă de o persoană care, în cauza civilă

respectivă, nu are capacitate de exerciţiu al drepturilor procedurale civile.
36. Potrivit art.179 alin.(1) Cod civil, persoana juridic se consideră constituită în momentul înregistrării ei de stat dacă legea nu prevede altfel.
37. Conform art.171 alin.(2) Cod Civil, persoana juridică poate să dobândească și să exercite în nume propriu drepturi patrimoniale și personale nepatrimoniale, să-și asume obligații, poate fi reclamant și pârât în instanța de judecată.
38. Conform art.176 alin.(1) Cod civil, capacitatea de folosință a persoanei juridice se dobândește la data înregistrării de stat și încetează la data radierii ei din registrul de publicitate prevăzut de lege. (3) Persoana juridică cu scop nelucrativ poate desfășura numai activitatea prevăzută de lege și actul de constituire.
39. În speță, Colegiul constată că, la data de 24.10.2023, Instituția Privată ”*****”, AO ”Asociația Națională *****” și AO ”Asociația Națională a *****” s-au adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL ”*****” cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată.
40. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 10 mai 2024, cererea chemare în judecată depusă de către Instituția Privată ”*****”, AO ”Asociația Națională *****” și AO ”Asociația Națională a *****” împotriva SRL ”*****” cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată, a fost scoasă de pe rol, în temeiul art.267 lit.b) CPC.
41. Colegiul notează că, în temeiul art.267 lit.b) CPC, instanţa judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care cererea a fost depusă de o persoană care, în cauza civilă respectivă, nu are capacitate de exerciţiu al drepturilor procedurale civile.
42. În acest sens, Colegiul civil precizează că, conform deciziei AGEPI nr.29/2106 din 23.10.2019, publicată în MO al RM nr.326-327 din 02.11.2019 cu privire la modificarea deciziei AGEPI nr.26/1618 din 24.07.2019 AO ”*****” a fost desemnată să gestioneze, pentru perioada 01.01.2020 - 31.12.2021, drepturile ce cad sub incidența licenței extinse, în conformitate cu prevederile art. 48, alin. (II) din Legea nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe.
43. La fel, Colegiul notează că, în baza deciziei AGEPI nr.43/2453 din 24.12.2021 (MO nr.325-333/3 1.12.2019), AO ”AN *****” a fost desemnată să gestioneze, pentru perioada 01.01.2022 - 31.12.2022, drepturile ce cad sub incidența licenței extinse și obligatorii.
44. Totodată, instanța de recurs reține că, prin decizia AGEPI nr.1/42 din 11.01.2023, AO ”Asociația Națională *****” și AO ”Asociația Națională a *****” își pierd statutul de organizații de gestiune colectivă, începând cu data de 10.01.2023, iar toate licențele eliberate de organizațiile de gestionare colectivă, inclusiv eliberate prin intermediul instituției private „*****” devin nule de drept începând cu data de 10.01.2023.
45. Pe cale de consecință, Colegiul denotă că, prima instanță eronat a ajuns la concluzia de a scoate cererea de pe rol, în temeiul art.267 lit.g) CPC, or, la actele cauzei nu se rețin careva probe care ar confirma că recurenții/reclamanți Instituția

Privată ”*****”, AO ”Asociația Națională *****” și AO ”Asociația Națională a *****” au fost radiați din registrul persoanelor juridice, astfel, ultimii dispun de capacitate de exercițiu deplină.

46. Astfel, ținând cont de circumstanțele particulare ale speței, Colegiul civil conchide că, instanța de fond eronat a conchis de a scoate cererea de pe rol și pe cale de consecință consideră că acest exercițiu procesual aplicat de instanța de fond în litigiu a dus la lezarea accesului liber la justiție şi dreptul la un proces echitabil, garantat prin art.20 din Constituția Republicii Moldova, cît şi prin art. 6 CEDO.

47. Colegiul reiterează că potrivit principiului preeminenței dreptului, condiție *sine qua non* a unui proces echitabil în sensul art.6 al Convenție, pricinile civile se soluționează în temeiul Legii, potrivit regulilor stabilite la art.12 CPC. Or, admiterea de către instanță a altor principii de soluționare a pricinilor civile decît cele stabilite de Lege este contrară exigențelor de echitate a procesului, având drept consecință încălcarea drepturilor participanților la proces, art.art.9, 20, 22, 26 CPC.

48. Prin prisma acestor raționamente, ținând cont de faptul că, erorile comise de către instanța de fond nu pot fi corectate de către instanța de recurs, Colegiul ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa încheierea recurată, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanţa de fond, în același complet de judecată.

49. În conformitate cu prevederile art.427 lit.b), art.428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ, -

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de Instituția Privată ”*****”, AO ”Asociația Națională *****” și AO ”Asociația Națională a *****”.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 10 mai 2024, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Instituția Privată ”*****”, AO ”Asociația Națională *****” și AO ”Asociația Națională a *****” împotriva SRL ”*****” cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei la rejudecare, în aceiași instanță și în același complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Ruxanda Pulbere

Judecătorii: Andrei Cașcaval

Dorin Dulghieru